

Vítej, podzime

Krásné léto skončilo a ve středu 23. září přesně v 06:05 středoevropského letního času (SELČ) nastal astronomický podzim.

V tento okamžik střed slunečního kotouče vstoupí do znamení Vah, pomyslně překročí nebeský rovník a den i noc budou trvat zhruba dvanáct hodin. Od této chvíle se začne severní polokoule odklánět od slunce. V praxi to znamená jediné – noci se budou neúprosně prodlužovat na úkor denního světla až do zimního slunovratu.

A my budeme netrpělivě čekat na 13. prosinec, kdy **svatá Lucie** noci upije a dne nepřidá. O týden později, 21. prosince, nám **svatý Tomáš** nadělí nejdelší noc a nejkratší den v roce – nastává zimní slunovrat. Od tohoto dne se den začíná prodlužovat a pomalu ale jistě vítězí světlo nad tmou.

A pak už to jede jako po másle –

Na Nový rok (1. 1.) – *Na Nový rok o slepičí krok* (den je delší přibližně o 5 minut)

Na Tři krále (6.1) – *Na Tři krále o krok dále* (máme k dobru přibližně 16 minut)

Na Hromnice (2.2) – *Na Hromnice o hodinu více* (ve skutečnost 1 hodina 18 minut)

Na svatého Řehoře (12. 3) – *Na svatého Řehoře den s nocí v jednotě oře* (blíží se jarní rovnodennost)

Na svatého Benedikta (21. 3) – *Na svatého Benedikta se den s nocí potýká* (nastává jarní rovnodennost a den a noc jsou stejně dlouhé)

Co znamenala podzimní rovnodennost pro naše předky?

Byl to zlomový okamžik roku, kdy končilo období hojnosti a začínala příprava na chladnou a temnou polovinu roku. Tento čas se nesl ve znamení poděkování za úrodu, loučení s létem a protože ještě všeho bylo dost, tak se slavilo a hodovalo. V kostelech se oltáře zdobily jablky, dýněmi a obilím jako výraz vděčnosti za dary přírody.

K oslavě rovnodennosti patřily i magické rituály – vlády se ujímala tma, chlad a zlé síly a proto se okna dveře zdobily jeřabinami, šípky nebo snítkami pelyňku.

V české lidové tradici patřilo věštění k nejdůležitějším rituálům, naši předkové byli zcela závislí na počasí a úrodě a pomocí různých magických obřadů se snažili zjistit jaká bude zima, případně příští úroda a zda tu temnou dobu v pořádku přežijí. Věštilo se z cibule – pokud měla bohatou sukni, přišla tuhá zima. Brzký odlet čápů, ptáků a vlaštovek a divokých husí předpovídal také tuhou zimu. Pokud se listí na stromech drželo dlouho a opadávalo jen pomalu, nevěštilo to nic dobrého.

Lidové zvyky, tradice, různé obřadnosti a rituály provázejí člověka již od pravěku. Většina takových obřadů byla v minulosti spjata s vírou, mýty i přírodou. Se změnou ve společnosti se proměňovaly i různé tradice, některé svátky úplně zmizely nebo změnilý svůj původní charakter, jiné se slavit začaly. Jaké zvyky tedy lidé dnes stále slaví a proč? Některé zvyky lidé dodržují dodnes, ale o jejich původu mnoho neví a ani po něm více nepátrají.

Trochu odbočím od lidových tradic, jak jsem se již zmínila, vše se mění..

Jak se slaví svátek „MABON“ ?

Musíme si napřed něco říct o tzv. „novopohanství“. Je to vlastně souhrnné označení pro různá nová náboženská hnutí, která se hlásí k odkazu archaických náboženství, zejména předkřesťanských a kombinují je a přetváří do moderní podoby.

Kolo roku/ Kolovrat

Právě v těchto dnech slaví „pohané“ či „neopohané“ Mabon. Mabon je dožínkový svátek, který spadá do období podzimní rovnodennost a a jedná se o druhý svátek pohanského kolovratu.

Kolovrat/kolo roku¹ znázorňuje cyklické vnímání času a je spojeno s osmi hlavními svátky, spojenými se změnami ročních období. V polovině dvacátého století začala tento symbol užívat některá druidská společenství a novopohanské skupiny. Novopohanství se dělí na mnoho směrů - například druidismus inspirovaný odkazem starých Keltů. Stoupenci rodnověří se zase zaměřují na uctívání starých slovanských bohů a mnohé další.

Mabon je oslavou posledních teplých dní a také začátkem období honů. Mezi symboly patří rohy hojnosti, vinná réva, ořechy nebo dýně, avšak nejdůležitějším symbolem je jablko, symbol obnoveného života. Barvy spojené s Mabonem jsou oranžová, hnědá, zlatá a červená.

Podle moderní pohanské tradice je svátek pojmenován po velšském božstvu. Mabon byl považován za boha světla, druhé sklizně, vína a syna Matky Země jménem Modron. Někteří historici však zpochybňují, že byl Mabon někdy Kelty

¹ O svátcích Samhain a Beltain se dočtete v textu Čas vzpomínání – Svátek všech svatých a Dušičky <https://www.cestyrodu.cz/soubor/cas-vzpominani/>

skutečně uctíván, a spíše věří, že se jedná pouze o konstrukci moderního pohanského hnutí, která vznikla někdy mezi padesátými a sedmdesátými léty dvacátého století. Název svátku vymyslel v roce 1974 americký neopohan, spisovatel Aidan Kelly. Nejede tedy o starobylý keltský název pro toto období, ale o moderní novotvar.

Drombeg Stone Circle

V české společnosti se začalo novopohanství výrazněji objevovat výrazně později, až v devadesátých letech 20. století v souvislosti s vydáním překladů některých západních knih. V České republice se k novopohanství hlásí necelých 3000 lidí, ovšem toto číslo hodně kolísá.

Alena Škrabalová

www.cestyrodu.cz